

WERKWIJZE GEMEENTELIJKE VERKIEZINGEN

AFDELING MAASTRICHT en HEUVELLAND

GROENLINKS

WERKWIJZE GEMEENTELIJKE VERKIEZINGEN

In dit document wordt duidelijkheid gegeven over de werkwijze bij gemeentelijke verkiezingen zoals die zal worden gehanteerd binnen de Afdeling GroenLinks Maastricht en Heuvelland.

Basis hiervoor wordt bepaald door de Statuten van GroenLinks en het landelijk Huishoudelijk Reglement beide van 12 februari 2022, daarnaast bevat het concrete afspraken wie binnen de Afdeling waarvoor verantwoordelijkheid draagt en wie noodzakelijke acties onderneemt.

Deze werkwijze is bedoeld om tot een goed resultaat te komen bij de verkiezingen, waarbij drie doelen te definiëren zijn:

- Een sterke kandidatenlijst
- Een overtuigend verkiezingsprogramma
- Een zichtbare en effectieve campagne

Statuten en Huishoudelijk reglement GroenLinks 2022

Bepalingen betrekking hebbend op de gemeenteraadsverkiezingen zijn terug te vinden in de Statuten in Hoofdstuk 6 artikel 23 en 24 en in het Huishoudelijk reglement in Hoofdstuk 6 in de artikelen 32 t/m 37. (zie tekst van de artikelen in de bijlage aan het einde van het document)
Deze bepalen o.a. de bevoegdheden van respectievelijk de Algemene Ledenvergadering, Bestuur en Kandidatencommissie:

Algemene Ledenvergadering:

- Beslist over deelname aan verkiezingen (HR art. 32, lid 1)
- Beslist over Lijsttrekkersreferendum (HR art. 33)
- Stelt de kandidatenlijst definitief vast (HR art. 35 ALV art. 36 via referendum)
- Stelt verkiezingsprogramma vast (ST art. 24 lid 9)
- Beslist over deelname aan college B&W (ST art. 24 lid 9)

Bestuur:

- Stelt verkiezingsplan vast (art. 32, lid 2)
  - Bevat termijn waarbinnen men zich kandidaat kan stellen
  - Bevat termijn waarbinnen lijst wordt gepresenteerd
- Beslist over lengte kandidatenlijst (art. 32, lid 3)
- Benoemt leden programma commissie (art. 32, lid 3)
- Benoemt externe kandidaten commissie (art. 32, lid 3)

Kandidaten Commissie

- Voert integriteitstoets uit, laat op grond daarvan kandidaat wel/niet toe tot stemming (art. 34, lid 2)
- Beoordeelt geschiktheid kandidaat (art. 34, lid 3)
  - Bevraagt zo nodig op kennis en ervaring
  - Trekt zo nodig opgegeven referenties na
  - Wint informatie in over kandidaten
- Stelt advies op over kandidaat en volgorde lijst (art. 34, lid 4)
  - Let op diversiteit, spreiding deskundigheid, ervaring en teamrollen
  - Stelt kandidaten vertrouwelijk op de hoogte van het advies
- Niet geplaatste kandidaten kunnen kandidatuur handhaven, geplaatste kandidaten kunnen zich kandideren voor hogere plaats (art. 34 lid 5)
- Commissie maakt conceptkandidatenlijst bekend (art. 34, 6)

Nadere werkwijze afdeling GroenLinks Maastricht en Heuvelland.

De in de Statuten en het Huishoudelijk reglement vastgelegde taken en verantwoordelijkheden, alsmede de daaruit voortvloeiende activiteiten, worden in het onderstaande verder ingevuld. In de navolgende pagina's is tevens een globale tijdsplanning opgenomen.

Bestuur

Het Bestuur draagt verantwoordelijkheid over het goed verlopen van het verkiezingsproces gericht op het realiseren van de doelen; een sterke kandidatenlijst, een overtuigend verkiezingsprogramma en een zichtbare en effectieve campagne. Het Bestuur zorgt voor een kwalitatief goed, zorgvuldig en transparant proces. Een goede communicatie, het creëren van breed draagvlak en betrokkenheid is daarbij essentieel.

Het Bestuur zal een ALV uitroepen waarin zij een voorstel doet al dan niet deel te nemen aan verkiezingen en een concept verkiezingsplan zal voorleggen aan de leden ter bespreking. Op basis van verkregen informatie uit de ALV alsook de zittende fractie en eventuele wethouder stelt het Bestuur een definitief verkiezingsplan vast **inclusief opdracht, profielen, werkwijze, communicatie- en tijdsplan**. Zo ook de gewenste lengte van de kandidatenlijst en het aantal als raadslid verkiesbare kandidaten. (minimaal dubbel aantal van de verwachte zetels)

Het Bestuur neemt noodzakelijke actie om tot samenstelling te komen van een kwalitatief sterke en diverse **Kandidaten Commissie** alsook **Programma Commissie**. Het Bestuur zal de zittende fractie en eventuele wethouder benaderen voor namen van geschikte kandidaten, kan ook zoeken in buurgemeenten en buurtafdelingen naar geschikte personen. Het Bestuur zal de commissies voorzien van een duidelijk opdracht met bijbehorende tijdslijnen, houdt toezicht en faciliteert waar nodig de commissies om tot een succesvol resultaat te komen. Het Bestuur informeert de leden over de samenstelling van de beide commissies.

Het werven van kandidaatsraadsleden en eventuele wethouder is een belangrijke taak van het Bestuur. Hierin zal het Bestuur naast een algemene oproep onder de leden ook actief op zoek gaan naar geschikte kandidaten. Scouten van kandidaten is weliswaar de verantwoordelijkheid van het Bestuur doch dit kan zij niet zonder een gezamenlijke inspanning van onder andere de zittende fractie en andere actieve leden binnen de afdeling. Scouten is een continu proces waarbij het vroegtijdig betrekken van geïnteresseerden bij het raadswerk van belang is. Het vormen van een 'kweekvijver' onder verantwoordelijkheid van de zittende fractie heeft aanbeveling alsook het bieden van een rol als burgerlid/commissielid. Hierover zal geregeld overleg en afstemming plaatsvinden tussen bestuur en fractie en mogelijke wethouder om een succesvolle werving en het creëren en behouden van betrokkenheid te realiseren.

Verder is het Bestuur verantwoordelijk voor alle formele handelingen nodig om deel te nemen aan de verkiezingen. Hieronder vallen de aanvraag van de machtiging tot het gebruik van de naam GroenLinks, toestemming voor samenvoeging aanduidingen in geval van samenwerking met andere politieke partijen, het indienen van de lijst bij GroenLinks Landelijk en bij de Gemeente met de benodigde formulieren.

Algemene Ledenvergadering

De leden van de afdeling, dan wel de leden van de aan de verkiezingen deelnemende gemeenten hebben een belangrijke rol. Zij bepalen of er deelname gaat worden aan de verkiezing, zo ja met welke programma en met welke kandidaten. De ALV stemt en neemt dus besluit over deelname, stelt programma vast en bepaalt de lijst volgorde. Er kan tevens besloten worden tot een lijsttrekkers referendum, de ALV bepaalt ook of de ledenlijst wordt vastgesteld op een uit te roepen ALV of middels een referendum. Ook beslist de ALV over een mogelijke deelname in het gemeentebestuur na de verkiezingen.

Hoewel het afdelingsbestuur het verkiezingsplan vaststelt, zal het bestuur een conceptplan voorleggen aan de ALV ter informatie, alsook ter aanvulling of aanpassing om daarmee een zo groot mogelijk draagvlak te verkrijgen. Volgende onderdelen worden in ieder geval voorgelegd;

- Tijdsplanning
  - Termijn waarbinnen leden zich kandidaat kunnen stellen
  - Termijn waarbinnen de kandidatenlijst wordt gepresenteerd
- Benaderen geïnteresseerden.
- Hoe kandidatencommissie samen te stellen
- Opdracht aan de kandidaten commissie
- Hoe programma commissie samen te stellen
- Opdracht aan de programma commissie
- Profielen voor raadsleden (lijsttrekker, fractie voorzitter, wethouder)

Kandidaten Commissie

De taken van de Kandidaten Commissie (KC) worden duidelijk beschreven in het Huishoudelijk Reglement. De KC heeft géén wervende taak doch een selecterende taak. De KC doet onderzoek naar de integriteit en de geschiktheid van de kandidaten en doet een voordracht aan het bestuur, die de voordracht na beoordeling van het gevoerde proces voorlegt aan de ALV over de volgorde op de lijst. De KC krijgt van het bestuur een opdracht met duidelijke aandachtspunten voor de samenstelling van de lijst. Hierbij valt te denken aan diversiteit, spreiding deskundigheid, ervaring en teamrollen. Kennis van de lokale situatie is hierbij belangrijk waaraan in de startsessie aandacht zal worden besteed. Naast Bestuur en KC is deelname aan de startsessie door de fractievoorzitter en eventuele wethouder wenselijk.

De KC heeft een onafhankelijke rol bij de beoordeling van de kandidaten doch zal voor een kritisch selectie proces opgegeven referenties natrekken en met instemming van de kandidaten ook informatie inwinnen bij de voorzitter van de Begeleidingscommissie, Bestuur, bestaande Fractievoorzitter en Wethouder en mogelijk andere relevante informanten.

De KC treedt tijdig in overleg met de Bestuursvoorzitter ingeval van zich voordoende kwesties die afstemming vergen, zaken die het goed kunnen uitvoeren van de opdracht kunnen belemmeren. Te denken valt aan onvoldoende (kwalitatieve) kandidaten, problemen rond diversiteit, team samenstelling, mogelijke integriteitskwesties, onduidelijkheden in proces of gevoeligheden in communicatie.

De KC zorgt voor een kritisch alsook zorgvuldig proces naar de kandidaten waarbij goede uitleg wordt gegeven over het proces, het tijdsplan, over het inwinnen van referenties en informatie. Het is belangrijk dat kandidaten het gevoel hebben zich in het gesprek goed te kunnen profileren. De KC doet de kandidaat een schriftelijk verslag toekomen van het gesprek en de voorgenomen aanbeveling aan de ALV over diens kandidatuur en de positie op de lijst. Het schriftelijke verslag wordt na handhaving van de kandidatuur met de voorgestelde lijst voorgelegd aan de ALV.

Programma Commissie

Het afdelingsbestuur benoemt de leden van de programma commissie (PC) en beschrijft de opdracht aan de PC inzake globale vorm en inhoud en de te hanteren tijdsplanning. Het verkiezingsprogramma vormt de basis voor de campagne, het werk van de nieuwe raadsfractie, invulling van de lokale stemwijzer, basis voor college onderhandelingen. De PC kan het landelijk opgestelde basisverkiezingsprogramma als uitgangspunt kiezen en dit aan de lokale situatie aanpassen. De PC zorgt er voor dat input wordt opgehaald bij de leden, alsook relevante maatschappelijke instellingen.

Het concept programma wordt aan de leden toegestuurd met mogelijkheid tot amendering. De voorzitter van de PC geeft een toelichting op het concept programma en kan mogelijke amendementen ook voorzien van een advies vanuit de PC. De ALV stelt het uiteindelijke verkiezingsprogramma vast.

Campagne leider/team

De Campagneleider en de Digitale Media Manager (DMM-er) zijn functies die idealiter continu bemenst worden in het kader van een permanent doorlopende campagne. Aanvulling met een Vrijwilligerscoördinator is hierbij tevens wenselijk om de voorgenomen activiteiten ook te kunnen uitvoeren. Twee jaar voor de verkiezingen wordt dit proces geïntensiveerd met een piek in de laatste maanden en weken voor de verkiezingen. Het campagne team stelt voor de verkiezingen een plan op met bijbehorende tijdsplanning en budget, zorgt voor aanschaf van campagne materialen ter ondersteuning aan profilering van GroenLinks en de afzonderlijke kandidaten via o.a. posters, filmpjes en digitale uitingen. Hiertoe voert het campagne team veelvuldig overleg met de voorzitter van de programmacommissie, lijstrekker, kandidaatsraadsleden en andere direct betrokkenen. In voorkomende gevallen waarin belemmering optreedt in het campagneproces, zoekt de campagneleider overleg met de voorzitter van het afdelingsbestuur.

BIJLAGE: RELEVANTE ARTIKELEN STATUREN EN HUISHOUELIJK REGLEMENT

STATUTEN 2022:

ARTIKEL 23 • TAKEN EN SAMENSTELLING VAN AFDELINGEN

3. Een afdeling heeft in ieder geval tot taak:
  - a. GroenLinks ter plaatse te representeren
  - b. Deel te nemen aan binnen het afdelingsgebied uitgeschreven verkiezingen voor vertegenwoordigende organen, voor zover dat op een verantwoorde manier mogelijk is.
  - c. het programma en de kandidatenlijst voor zulke verkiezingen vast te stellen.

ARTIKEL 24 • DE LEDENVERGADERING

9. Bij stemming in een lokale afdeling over zaken die een specifieke gemeente betreffen, zijn alleen leden stemgerechtigd die volgens de ledenadministratie woonachtig zijn in de betreffende gemeente. Dit geldt voor stemmingen over deelname aan de gemeenteraadsverkiezingen, de kandidatenlijst, het verkiezingsprogramma en deelname aan het college van B&W.

HUISHOUELIJK REGLEMENT 2022:

ARTIKEL 32 • DEELNAME AAN VERKIEZINGEN EN VERKIEZINGSPLAN

1. De ledenvergadering beslist over het deelnemen aan verkiezingen voor een vertegenwoordigend orgaan.
2. Het afdelingsbestuur stelt het verkiezingsplan vast. Dit bevat in elk geval de termijn waarbinnen leden zich kandidaat kunnen stellen en de termijn waarbinnen de kandidatenlijst wordt gepresenteerd. Voor deelname als samenvoeging van aanduidingen en/of onder een andere naam dan 'GroenLinks' is toestemming vereist van het partijbestuur.
3. Het afdelingsbestuur beslist over de lengte van de lijst en benoemt de leden van de programmacommissie en een commissie die voor deze verkiezingen belast wordt met de selectie van kandidaten (externe kandidatencommissie).

ARTIKEL 33 • HET LIJSTTREKKERSREFERENDUM

Als de ledenvergadering, op voordracht van het afdelingsbestuur, bepaalt dat de lijsttrekker bij referendum wordt gekozen gelden de volgende regels:

1. Het afdelingsbestuur is verantwoordelijk voor vaststelling en bekendmaking van het tijdschema, het verloop van de stemming en de vaststelling van de uitslag.
2. De externe kandidatencommissie beoordeelt uitsluitend aan de hand van het integriteitsprotocol of de kandidaten kunnen worden toegelaten tot het lijsttrekkersreferendum. Is zij van oordeel dat problemen rond de integriteit van een kandidaat een ernstig risico vormen, dan laat zij die kandidaat niet toe tot het referendum. De kandidaat kan dat oordeel ter toetsing voorleggen aan de commissie voor geschil en beroep. De commissie voor geschil en beroep kan bepalen dat de kandidaat wordt toegelaten. Voor de kandidaten bekend worden gemaakt krijgen zij de gelegenheid zich terug te trekken.
3. De commissie beoordeelt alle kandidaten die tot de stemming zijn toegelaten op hun geschiktheid. Daartoe bevroegt zij de kandidaten zo nodig op hun kennis en vaardigheden, trekt zij zo nodig opgegeven referenties na en wint zij informatie in over de kandidaten. Daarna stelt de commissie een advies op over kandidaten. De commissie stelt elke kandidaat vertrouwelijk op de hoogte van het advies. Zij krijgen de gelegenheid zich terug te trekken.
4. De commissie maakt de kandidaten en adviezen bekend.
5. Er wordt schriftelijk of elektronisch gestemd. Ieder lid kan door doornummering aangeven welke kandidaat zijn eerste, tweede en volgende voorkeur heeft. Een lid is niet verplicht alle kandidaten te nummeren; een lid kan aangeven geen van de kandidaten te steunen.
6. Gekozen is de kandidaat die een absolute meerderheid van de stemmen heeft behaald. Blanco stemmen zijn niet toegestaan, onthoudingen tellen niet mee voor de uitslag. Als bij een eerste telling geen kandidaat is gekozen, valt de kandidaat die de minste stemmen heeft af en worden diens stemmen op basis van de doornummering toegekend aan de kandidaten die nog niet zijn afgevallen. Daarna wordt opnieuw geteld. Deze stappen worden telkens herhaald, tot een van de kandidaten een absolute meerderheid van de stemmen heeft behaald.
7. Indien er slechts één tot het referendum toegelaten kandidaat is, wordt de lijsttrekker gekozen op de ledenvergadering met toepassing van artikel 36.

ARTIKEL 34 • HET OPSTELLEN VAN DE KANDIDATENLIJST

Bij het opstellen van de kandidatenlijst gelden de volgende regels:

1. Ieder lid kan zich aanmelden voor de kandidatenlijst.
2. De externe kandidatencommissie beoordeelt de kandidaten aan de hand van het integriteitsprotocol. Is zij van oordeel dat problemen rond de integriteit van een kandidaat een ernstig risico vormen, dan laat zij die kandidaat niet toe tot de stemming op de ledenvergadering. De kandidaat kan dat oordeel ter toetsing voorleggen aan de commissie voor geschil en beroep. De commissie voor geschil en beroep kan bepalen dat de kandidaat wordt toegelaten tot de stemming op de ledenvergadering.
3. De commissie beoordeelt alle kandidaten die tot de stemming zijn toegelaten op hun geschiktheid. Daartoe be vraagt zij de kandidaten zo nodig op hun kennis en vaardigheden, trekt zij zo nodig opgegeven referenties na en wint zij informatie in over de kandidaten.
4. Daarna stelt de commissie een advies op over alle kandidaten en geeft zij een advies over de volgorde van de kandidatenlijst. Daarbij let de commissie op diversiteit, spreiding over deskundigheid en ervaring, en teamrollen. De commissie stelt elke kandidaat vertrouwelijk op de hoogte van de adviezen. Zij krijgen de gelegenheid zich terug te trekken.
5. Tot de stemming toegelaten kandidaten die niet op de lijst zijn geplaatst, kunnen hun kandidatuur handhaven. Kandidaten die wel op de lijst zijn geplaatst, kunnen zich kandidaat stellen voor hogere plaatsen.
6. De kandidatencommissie maakt de conceptkandidatenlijst en de namen van alle kandidaten, voor zover zij zich niet hebben teruggetrokken, bekend.

ARTIKEL 35 • VASTSTELLING VAN DE KANDIDATENLIJST DOOR DE LEDENVERGADERING

Als de kandidatenlijst wordt vastgesteld op de ledenvergadering, gelden de volgende regels:

1. Op de ledenvergadering wordt per plaats gestemd, te beginnen met plaats één. De leden brengen een stem uit op de kandidaat van hun voorkeur, of zij kunnen aangeven dat zij geen van de kandidaten steunen. Blanco stemmen zijn niet toegestaan, onthoudingen tellen niet mee voor de uitslag.
2. De ledenvergadering besluit over het aantal plekken waarover apart wordt gestemd. De ledenvergadering kan besluiten het resterende deel van de lijst in één keer vast te stellen of het afdelingsbestuur daartoe te machtigen.
3. Haalt een kandidaat een absolute meerderheid, dan is zij of hij direct gekozen. Haalt geen van de kandidaten een absolute meerderheid, dan vindt herstemming plaats tussen de twee kandidaten met het hoogste aantal stemmen. Als het aantal stemmen dat wordt uitgebracht tegen beide kandidaten meer dan 50% is, zijn zij afgewezen en schuiven de kandidaten voor de volgende plaatsen op de lijst een plaats op. Is het aantal stemmen tegen beide kandidaten minder dan 50%, dan is de kandidaat met de meeste stemmen gekozen; bij een gelijk stemmenaantal beslist het lot.
4. Elke kandidaat kan zich op elk moment terugtrekken.
5. Het afdelingsbestuur draagt zorgt voor het inleveren van de kandidatenlijst.

ARTIKEL 36 • VASTSTELLING VAN DE KANDIDATENLIJST BIJ REFERENDUM

Als de ledenvergadering, op voordracht van het afdelingsbestuur, bepaalt dat de kandidatenlijst bij referendum wordt vastgesteld, gelden de volgende regels:

1. Het afdelingsbestuur is verantwoordelijk voor vaststelling en bekendmaking van het tijdschema, het verloop van de stemming en de vaststelling van de uitslag.
2. Er wordt schriftelijk of elektronisch gestemd. Ieder lid kan door doornummering aangeven welke kandidaat zijn eerste, tweede en volgende voorkeur heeft. Een lid is niet verplicht alle kandidaten te nummeren; een lid kan aangeven de volgorde van de kandidatenlijst te steunen of geen van de kandidaten te steunen. Blanco stemmen zijn niet toegestaan, onthoudingen tellen niet mee voor de uitslag.
3. Een formulier geldt in eerste instantie als een stem van eerste voorkeur. Een kandidaat met meer dan 50% van de geldige stemmen is gekozen. Indien geen van de kandidaten aan deze voorwaarde voldoet wordt steeds de kandidaat met het geringste aantal stemmen afgewezen. Elk van de formulieren voor de afgewezen kandidaat worden toegekend aan de erop genoemde kandidaat van de eerstvolgende voorkeur. Hierbij tellen kandidaten die zijn afgewezen of die reeds zijn gekozen niet mee. Formulieren waarop geen verdere voorkeur wordt genoemd zijn uitgeput. Een kandidaat met meer dan de helft van de niet uitgeputte stemmen is gekozen.
4. Het bestuur draagt zorgt voor het inleveren van de kandidatenlijst.

ARTIKEL 37 • NA DE VERKIEZINGEN

Als GroenLinks deelneemt aan onderhandelingen over deelname aan het college van B&W of het college van gedeputeerden neemt een vertegenwoordiger van het afdelingsbestuur deel aan de interne besprekingen en de selectiegesprekken met de kandidaten voor de functie van wethouder/gedeputeerde.